

Ainevaldkond: Loodusained		Õppeaine: Geograafia	
Kooliaste: III	Klass: 9	Tundide arv: 70	
Õpitulemused:		Õppesisu:	
Euroopa ja Eesti geograafiline asend, pinnamood ning geoloogia Õpilane: 1) iseloomustab etteantud Euroopa riigi, sh Eesti geograafilist asendit; 2) kirjeldab ja võrdleb kaardi järgi etteantud piirkonna, sh Eesti pinnavorme ja pinnamoodi; 3) seostab Euroopa suuremaid pinnavorme geoloogilise ehitusega; 4) kirjeldab jooniste, temaatiliste kaartide ning geokronoloogilise skaala järgi Eesti geoloogilist ehitust; 5) iseloomustab kaardi järgi maavarade paiknemist Euroopas ja Eestis; 6) iseloomustab mandrijää tegevust pinnamoe kujundajana Euroopas ja Eestis; 7) nimetab ning leiab Euroopa ja Eesti kaardil mäestikud, kõrgustikud, kõrgemad tipud, tasandikud: lauskmaad, lavamaad, madalikud, alamikud.		Euroopa ja Eesti geograafiline asend, pinnamood ning geoloogia • Euroopa ja Eesti asend, suurus ning piirid. • Euroopa pinnamood. • Pinnamoe seos geoloogilise ehitusega. • Eesti pinnamood. • Eesti geoloogiline ehitus ja maavarad. • Mandrijää tegevus Euroopa, sh Eesti pinnamoe kujunemises. Põhimõisted: loodusgeograafiline ja majandus-geograafiline asend, Eesti põhikaart, maastik, kõrg- ja madalmäestik, lauskmaa, noor ja vana mäestik, platvorm, kilp, geokronoloogiline skaala, kõrgustik, madalik, lavamaa, aluspõhi, pinnakate, mandrijää, moreen, voor, moreentasandik. Praktilised tööd 1. Õppekäik voorte ja oosile. 2. Õppekäik sohu ja turbarappa.	
Euroopa ja Eesti kliima Õpilane: 1) iseloomustab Euroopa ja Eesti kliima regionaalseid erinevusi ja selgitab kliimat kujundavate tegurite mõju etteantud koha kliimale; 2) iseloomustab ilmakaardi järgi etteantud koha ilma (õhurõhk, kõrg- või madalrõhuala, soe ja külm front, sademed, tuuled); 3) mõistab kliimamuutuste uurimise tähtsust ja toob näiteid tänapäevaste uurimisvõimaluste kohta; 4) toob näiteid kliimamuutuste võimalike tagajärgede kohta.		Euroopa ja Eesti kliima • Euroopa, sh Eesti kliimat kujundavad tegurid. • Regionaalsed kliimaerinevused Euroopas. • Eesti kliima. • Kliimamuutused Euroopas. Põhimõisted: samatemperatuurijoon ehk isotherm, õhurõhk, hoovus, läänetuuled, kõrg- ja madalrõhuala, soe ja külm front, tsüklon, antitsüklon. Praktilised tööd Internetiandmete põhjal ilma võrdlemine etteantud kohas ja Eestis ning erinevuste põhjendamine.	
Euroopa ja Eesti veestik Õpilane: 1) iseloomustab Läänemere eripära ja keskkonna-probleeme ning toob näiteid nende lahendamise võimaluste kohta;		Euroopa ja Eesti veestik • Läänemere eripära ja selle põhjused. • Läänemeri kui piiriveekogu, selle majanduslik kasutamine ja keskkonnaprobleemid. • Läänemere eriilmelised rannikud.	

2) kirjeldab ja võrdleb eriilmelisi Läänemere rannikulõike: pank-, laid- ja skäärannikut; 3) selgitab põhjavee kujunemist ja liikumist, põhjavee kasutamist kodukohas ning põhjaveega seotud probleeme Eestis; 4) teab soode levikut Euroopas ja Eestis, ning selgitab soode ökoloogilist ja majanduslikku tähtsust; 5) iseloomustab Euroopa ja Eesti rannajoont ning veestikku, nimetab ja näitab Euroopa ja Eesti kaardil suuremaid lahtesid, väinu, saari, poolsaari, järvi ja jõgesid.	• Põhjavesi, sellega seotud probleemid Eestis. • Sood Euroopas ja Eestis. Põhimõisted: valgla, veelahe, riimvesi, pank-rannik, laidrannik, skäärannik, luide, maasäär, rannavall, põhjavesi, vett läbilaskvad ning vett pidavad kivimid ja setted. Praktilised tööd Õppekäik allikate piirkonda.
Euroopa ja Eesti rahvastik Õpilane: 1) analüüsib internetist saadud andmete põhjal kodukoha, Eesti või mõne Euroopa riigi rahvastikku ja rahvastikuprotsesse; 2) analüüsib rahvastikupüramiidi järgi mõne piirkonna rahvastiku soolis-vanuselist koosseisu ning selle mõju ühiskonnale; 3) teab Eesti ja Euroopaga seotud rände suundi ning nende põhjusi, analüüsib rände mõju ühiskonnale; 4) arutleb Eesti rahvastikupoliitika meetmete teemal.	Euroopa ja Eesti rahvastik • Euroopa ja Eesti rahvaarv ning selle muutumine. • Sünnimuse, suremuse ja loomuliku iibe erinevused Euroopa riikides. • Rahvastiku soolis-vanuseline koosseis ja rahvastiku vananemisega kaasnevad probleemid. • Ränded ja nende põhjused. • Eesti rahvuslik koosseis ja selle kujunemine. • Rahvuslik mitmekesisus Euroopas. Põhimõisted: rahvaloendus, rahvastikuregister, sünnimus, suremus, loomulik iive, rahvastiku-püramiid, rahvastiku vananemine, migratsioon: sisse- ja väljaränne, sundränne, pagulased, rahvuslik koosseis. Praktilised tööd Rahvastikupüramiidi põhjal rahvastiku soolis-vanuselise koosseisu analüüsimine ühes Euroopa riigis.
Euroopa ja Eesti asustus Õpilane: 1) iseloomustab ja võrdleb linnastumise trende ning etappe Eestis ja Euroopas ning linnade kasvu ja kahanemise tagajärgi; 2) analüüsib kaardi põhjal rahvastiku paiknemist ja tihedust kodukohas, Eestis ning Euroopas, seostades selle looduslike ja ühiskondlike tegurite mõjuga; 3) analüüsib teabeallikate põhjal mõne Eesti asula arengut, elukeskkonda ning seda mõjutavaid looduslikke ja sotsiaal-	Euroopa ja Eesti asustus • Rahvastiku paiknemine Euroopas. • Linnad ja maa-asulad. • Linnastumine Euroopas ja selle põhjused. • Rahvastiku paiknemine Eestis. • Eesti asulad. • Linnastumisega kaasnevad majanduslikud, sotsiaalsed ja keskkonnaprobleemid. Põhimõisted: linnastumine, linnastu, valg-linnastumine. Praktilised tööd Koduasula elukeskkonna analüüs.

majanduslikke tegureid, pakub lahendusi selle elukeskkonna parandamiseks. Majandus Õpilane: 1) mõistab jätkusuutliku majanduse olemust ja tähtsust, toob näiteid jätkusuutliku majandamise sh ringmajanduse kohta; 2) analüüsib loodusvarade, tööjõu, kapitali ja turgude ning tarneahelate mõju Eesti ja Euroopa majandusele; 3) analüüsib muutusi Eesti majanduse struktuuris ja seostab selle majanduse arengu üldiste trendidega; 4) iseloomustab üleilmastumise ja rahvusvaheliste firmade mõju Eesti majandusele; 5) arutleb majandustegevusega seotud probleemide üle, lähtudes majanduslikest, sotsiaalsetest ja keskkonna aspektidest. Energiamajandus 1) analüüsib energiatarvet perekonna tasandil ja ühiskonna toimimises, väärtustab säästlikku energia tarbimist ning pakub selleks lahendusi; 2) analüüsib eri energiakandjate kasutamise eeliseid ja puudusi, sh nende mõju keskkonnale; 3) omab ülevaadet kodukoha, Eesti ja Euroopa energiamajandusest ning sellega seotud probleemidest. Põllumajandus ja toidutootmine Õpilane: 1) mõistab kestliku põllumajanduse ja toidutootmise seoseid ning olulisust; 2) iseloomustab mõne toiduaine tootmisahelat, teab kodumaise toidukauba eeliseid ja väärtustab Eesti tooteid; 3) iseloomustab teabeallikate põhjal mõne kultuurtaime kasvutingimusi, viljelemist ja kasutamist; 4) võrdleb tootmist erinevates taime- ja loomakasvatustaludes ning väike- ja	Euroopa ja Eesti majandus • Majandusressursid. • Majanduse struktuur, uued ja vanad tööstus-harud. Põhimõisted: majandusressursid, taastuvad ja taastumatud loodusvarad, kapital, tööjõud, tööjõu kvaliteet, tööstus, teenindus. • Erinevad energiaallikad, nende kasutamise eelised ja puudused. • Euroopa energiamajandus ja probleemid energia hankimisel. • Eesti energiamajandus. • Põlevkivi kasutamine ja keskkonnaprobleemid. Põhimõisted: energiamajandus, energiaallikad: maa sisesoojus-, tuuma-, hüdro-, tuule- ja päikeseenergia. Praktilised tööd Kahe alternatiivse energiaallika kasutamise võrdlemine elektrienergia tootmisel. Euroopa ja Eesti põllumajandus ja toiduainetööstus • Põllumajanduse arengut mõjutavad looduslikud tegurid. • Eri tüüpi põllumajandusettevõtted ja toiduaine-tööstus Euroopas. • Eesti põllumajandus ja toiduainetööstus. • Põllumajandusega seotud keskkonna-probleemid. Põhimõisted: taimekasvatus ja loomakasvatus, maakasutus, haritav maa, looduslik rohumaa, taimekasvuperiood, istandused.
---	---

suurtootmise mõju keskkonnale, sh maastike muutumisele; 5) iseloomustab põllumajanduse arengueeldusi Eestis ning põhjendab põllumajanduse ja toidutootmise struktuuri. Metsamajandus ja metsatööstus Õpilane: 1) teab metsa ja kestliku metsamajanduse olulisust ning väärtustab metsa kui ökosüsteemi; 2) selgitab metsamajanduse ja -tööstuse, sh puidu väärindamise rolli Eesti majanduses Teenindus Õpilane: 1) analüüsib töökohtade paiknemist ja teenuste kättesaadavust asustussüsteemi eri tasandite asulates, sh koduasulas; 2) iseloomustab Eesti transpordisüsteemi, analüüsib transpordiliikide eeliseid ja puudusi ning transpordi mõju keskkonnale; 3) analüüsib teabeallikate põhjal mõne asula ühistranspordi kättesaadavust ning selle mõju inimeste igapäevaelule; 4) iseloomustab ja analüüsib teabeallikate põhjal kodukoha, Eesti või mõne Euroopa riigi turismi arengueeldusi; 5) iseloomustab turismimajandust ning selle mõju majandus- ja sotsiaalelule ning keskkonnale.	Praktilised tööd Toidukaupade päritolu uurimine kodupoes. Euroopa ja Eesti teenindus • Teenindus ja selle jaotumine. • Turism kui majandusharu, selle liigid. • Turismiga kaasnevad keskkonnaprobleemid. • Transpordiliigid, nende eelised ja puudused inimeste ning erinevate kaupade veol. • Transport Eestis. Põhimõisted: isiku- ja äriteenused, avaliku ja erasektori teenused, turism, transport. Praktilised tööd Reisikava koostamine kasutades interaktiivseid allikaid.
---	--